بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/115
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް: ޝަޒްނީނާ ސައީދު / [illegible]، ގދ. ގައްދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 27 ރަޖަބު 1442
11 މާރިޗު 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ނަޒަރުސާނީ ކުރެވުނު ތާރީޚު:

28 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440

03 ފެބްރުއަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލައަށް:

- ނަންބަރު: 216/Cr-C/2018
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 08 މާރިޗު 2018
- ނިމުނު ތާރީޚު: 07 އޮގަސްޓު 2018

- **ފަނޑިޔާރުން މުއްތަފިޤުވެ ފައިސަލާކުރެއްވި ޙުކުމް:** (މި ޙުކުމަށް ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާޤުން ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު:

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށްބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށްދެއްވުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

   މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުގެ ޚަޞްމު ކަމުގައިވަނީ ގދ. ގައްދޫ / ނިޔާމާގެ، ސަޢީދު ސަލީމް އެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް:

2. ސަރުކާރުން ބުނާގޮތުން، 11 ޖަނަވަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހުގެ 03:40 ހާއިރު، މާލޭގެ އެއްޗަހަރު ބޮޑު، ގދ. ގައްދޫ / ނިޔާމާގެ، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު، މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރާކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ފުލުހުންނަށް ލިބުމާއި ގުޅިގެން، ފުލުހުން ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު ދިރިއުޅޭ ހ. މާލެ، ބީޗްޕެލެސް، ބެލުމަށްފަހު ދިރިއުޅޭ ކޮޓަރިން، އެތަނުގައި ހުރި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބާވަތުން ބަލައި ހ. މާލެ، ދ. ދިރިއުޅޭ ފްލެޓުގައި ހުއްޓާ، އެއްޗެހި ބަލައި ސ. މީރަ ދިރިއުޅޭ ފުރާޅުގެމަތީން އިބްރާހިމް ފާއިޒުގެ ފަޔާއި ފިލާވަޅުގައި، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ސަޢީދު މަސްތުވާތަކެތި ހިފަހައްޓައިގެން ބޭރު ކޮށްފައިވާ ހުރި މަސްތުވާތަކެތި އޮޅުވާލުމަށް ފުރުޞަތު ފުޅާކުރުމަށް ސ. މަރަދޫ / ފިރުޒާވިލާ، މުޙައްމަދު ޝަރީފާއި ހަވާލުކޮށްފައިވާކަމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 530 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފަށް އެއްޗެހި ހިފަހައްޓާފައިވާކަމަށް ތުހުމަތުކޮށް ދަޢުވާ ކުރައްވާފައެވެ.

މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ،

"ދެންފަހު، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ނަންބަރު 148/ސިއަރ/463/2018 ދަޢުވާ ކުރެވުނު ފަރާތް، ގދ. ގައްދޫ / ނޫމާގެ މުޙައްމަދު އަޒީނާފް ސައިފުއްދީން - ސ. މަރަދޫ / ފިރުވަޅިގެ މުޙައްމަދު ފިރުޝާނުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި 139 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ގުޅިގެން އުފުލާފައިވާ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ދައުލަތުން ކުރާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށުގެ ދަޢުވާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 530 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި ގުޅިގެން، އުފުލާފައިވާ (ށ)ގެ ދަށުން ގދ. ގައްދޫ ނޫމާގެ ސަޢީދުން ސަލީމްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރި ޢަމަލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ކުރަސްއުވުމުގެ ކާރުގެ ދައުލަތް ގުޅިގެން، ދައުލަތުގެ މުޙައްމަދު ފިރުޝާނާއި ސަޢީދުން ސަލީމްގެ ފުރުޞަތު ސަބީލުއްރިޝާދުގެ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު ދައުލަތުން ފޯރުކޮށްދީފައިވާ ފުރުޞަތުދެއްވާ ކުރުމަށް ސަބީލުއްރިޝާދު ޢަމަލު ނޫނީ ކުރީގެ ދައުލަތުން ފޯރުކޮށްދީފައިވާ ދައުލަތުގެ ހެކިތަކުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 94 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ދައުލަތުގެ ޝަކުވާ ހަމަޖެހިފައި ވާންޏާ މައްސަލައިގެ ތުހުމަތުގެ އަސާސް ސާބިތުވެއްޖެއް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މުޙައްމަދު ފިރުޝާނާއި ސަޢީދުން ސަލީމްގެ ތުހުމަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނިންމާފައިވާކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ހާޒިރުކުރި ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، އެހެން ދައުލަތުން ފޯރުކޮށް ސަބަބު ބައްޕަފާނު ކުރެވޭފައިވާ އުސޫލުތަކުން ސާބިތުވެއްޖެއް، ދައުލަތު ފޯރުކޮށްދީފައިވާ މަޢުލޫމާތުން ޤާނޫނުގައި ދައުލަތުގެ ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކުން ހެކިތަކުގެ ސާބިތުވާތީ އިހުތިމާލު ބާކީ ނުވާ ޙާލަތުގައި ސާބިތު ކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، އެހެން ޤާނޫނު ސަރަޙައްދުގައި ދައުލަތުގެ ހެކިތަކުގެ ހަމަތަކަށް ސާބިތުކުރެވޭ ގޮތަކަށް ކުރެވުނު ކަމެއް ނެތް ކަމަށާއި މައްސަލައިގެ ތުހުމަތު ކުރެވުނު ފަރާތްތައް މިނިވަންކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެން ދިޔައީ 5 ޑިސެންބަރު 2018 ވަނަ ދުވަހު ޤާނޫނު ނަންބަރު 2018/3 (ކުރިން ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ބައެއް އިޖުރާއަތުތަކާ ގުޅޭ ކަންތައްތައް ރެގިއުލޭޓުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ގެނެވުނު

ހުއްޖަތުގައިވިޔަނަމަވެސް، މި މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible] ޖިނާއީ މައްސަލަ [illegible] މައްސަލައެއްގައި [illegible] [illegible]، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިމައްސަލާގައި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] މައްޗަށް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 148/ހސހ/2018/463 ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތި ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 139 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ހަވާލާދީ އެޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ކުށުގެ [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 530 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި ހަވާލާދީ އެމާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]......"

މިވަރުއިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ބުނެވިދިޔަ ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައްޤުގެ [illegible] [illegible] ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

4-1 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 94 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދިފާޢީ ނުކުތާ

5. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ދިފާޢީ ނުކުތާތަކަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ. އެފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ދެންނެވީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ފާސްކުރައްވާފައިވަނީ 7 އޮގަސްޓް 2018 ގައި ކަމަށެވެ. އެހުކުމާ މި މަޙްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހެޅުމުގައި އެދުމާ [illegible] [illegible] [illegible] 21 އޮގަސްޓް 2018 ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ނޯޓިސްކޮށް [illegible] 25 އޮގަސްޓް 2018 ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާ [illegible] ނޯޓިސް [illegible] ހައިކޯޓުން [illegible] އޮތް 25 އޮގަސްޓް 2018 އަށް އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅަން އޮންނަ 10 ދުވަހަށް ވުރެ ފަހުން ހުށަހެޅިކަން އަންގައިދީ ކަމަށްވެއެވެ.

6. ބަޔާންކުރި ދިފާޢީ ނުކުތާއާއި ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުން މައްސަލަ [illegible] ބަލާއިރު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ނަންބަރު ފާސްކުރި 07 އޮގަސްޓް 2018 ގައި އެހުކުމް [illegible] އެ މަޙްކަމަ

އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން 16 އޮކްޓޯބަރު 2018 ގައި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އަދި މިމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު 25 އޮކްޓޯބަރު 2018 ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ލިބިފައިވެއެވެ.

7. އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރާ ގޮތުގެ އުސޫލަށް ބަލާއިރު އިސްތިއުނާފް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ހުށަހަޅަނީ ސީދާ ހައިކޯޓަށް ނޫނެވެ. އެފޯމު ހުށަހަޅަންޖެހެނީ އެމައްސަލައެއް ނިންމި ދަށު ކޯޓަކަށެވެ. މިފަދައިން ހުށަހެޅުމުން ދަށުކޯޓުން އެމައްސަލައެއް ހައިކޯޓަށް ފޮނުވައެވެ. އިސްތިއުނާފު މުއްދަތު ގުނުމަށް ބަލާ ތާރީޚަކީ ދަށުކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ކަމަށް ދަށުކޯޓުން އެ އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ޖަހާފައިވާ ތާރީޚެވެ. އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ އެންމެ ފަހު ސަފްހާގައި ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި ތާރީޚުކަމުގައި ޖަހާފައިވާ ތާރީޚަކީ ދަށުކޯޓުން މައްސަލަ ހައިކޯޓަށް ފޮނުވުމުން ހައިކޯޓުން އެމައްސަލަ ބަލައިގަންނަ ތާރީޚެވެ. މިތާރީޚަކީ އިސްތިއުނާފު މުއްދަތު ގުނުމަށް ބަލާ ތާރީޚެއް ނޫނެވެ.

8. [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] މުއްދަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފޯމު ހުށަހަޅާފައިވަނީ 16 އޮކްޓޯބަރު 2018 ގައި ކަން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ފޯމު ބެލުމުން އެނގެން އޮތެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލައަކީ އިސްތިއުނާފު މުއްދަތުގައި ހުށަހެޅުނު މައްސަލައެއްކަން ސާބިތުވެއެވެ.

9. އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައިވާ މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހަމައެކަނި ނުކުތާއަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[1]ގެ 94 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާކަމުން ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތް:

10. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[2]ގެ 94 ވަނަ މާއްދާއަކީ ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތަކާއި ގުޅޭ މާއްދާއެވެ. އެގޮތުން؛

(ހ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަސްޓްހިއަރިންގއެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރެވުނުތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.[3]

(ށ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ފަސްޓްހިއަރިންގއެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު އެ މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން ދޫކޮށްލެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ފަސްޓްހިއަރިންގގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވުނުތާ 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.[4]

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

11. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[5] 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] **ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ [illegible] ކުށެއް** ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްއަލައިގެ [illegible] [illegible] ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މަސްއަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަނުކުރެވޭ މަސްއަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްއަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި **މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅައިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެފަދައިން އިތުރުކުރާ މުއްދަތު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.[6]

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] **ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ [illegible] ކުށެއް** ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްއަލައިގެ [illegible] [illegible] މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މަސްއަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަނުކުރެވޭ މަސްއަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްއަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި **މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] އިތުރުކުރާ މުއްދަތު 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.[7]

12. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[8] 94 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ދެ ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަ ވާންޖެހޭކަން [illegible]. އެ ދެ ޝަރުޠަކީ؛

12.1- ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ [illegible] ކުށެއް ކަމުގައިވުން.

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

12.2- އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއޮފީހުން ހުށަހެޅުން ވިއެވެ.

13. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު [illegible] ސައީދުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދައުލަތާ އަދި އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާއެވެ. މިއީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.[9] ދެން [illegible] [illegible] [illegible] ސައީދުގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] ދަށުން ދައުވާ [illegible] [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible] މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.

14. މި މައްސަލައިގެ [illegible] ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު [illegible] ސައީދު ހައްޔަރުކޮށްފައިވަނީ 11 ޖަނަވަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހު 00:55 ހާއިރު ގދ. ގައްދޫ / [illegible] މުޙައްމަދު [illegible] ސައީދު އާއި އިތުރު [illegible] ބައިވެރިވެގެން މަސްތުވާތަކެތި [illegible] [illegible] ވިޔަފާރިކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައެވެ. މިގޮތުން [illegible] ސައީދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު[10]ގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، 109 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، 111 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ޢުޤޫބާތު[11]ގެ 530 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ހ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible].[12]

---

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާ

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

[12] [illegible] ([illegible] – 26)

15. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[13]ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ ތަޙްޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތު [illegible] ކުށަކީ ޖިނާއީ [illegible] ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަވެސް. މި މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible][14]. [illegible].

16. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" މި [illegible] [illegible] [illegible].

---

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[14] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން

17. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[15]ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭނީ އެދިހަރު ކުރިއަކަށް ފުރުޞަތު ކުރުވާ ކުރަނީ ޖިނާއީ ޢައްޒު ކުރަމުން ދުވަހުގެ އިތުރުން އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރަޞަތުކުރުމަށްޓަކައި **މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހަޅުއްވަން ކުރެވޭނެ އަސާސެއް ނެތްކަމުގައެވެ. މިމައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ދުވަސްތަކުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެއްވުމަށް **މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން ތަޙުޤީޤުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިދޭންޖެހޭ އަސާސީ ޙުއްޖަތު، ފުރިހަމަކުރުން ތަޙުޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށްއެދޭ ސިޓީ މުއްދަތުހަމަވުމުގެ ތަޙުޤީޤު ކުރާ ފަރާތުން ޕޮލިސްއިދާރާ ހަމައެކަނި ހުށަހަޅައިދޭ ޙުއްޖަތުތަކުން އަސާސީ ހުއްޖަތަކަށް** ކުރިމަތިވެ ހައްދު ވެސް ސާބިތުކުރުން ނިންމާފައިވާ އިން އަސާސީ ކަރަކާތް ސަބަބުތަކެއް ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

18. ތަޙުޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި އެޕްލިކޭޝަން ފުރަތަމަ ފުލުހުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 09 ފެބްރުއަރީ 2018 އިން ފެށިގެން 23 ފެބްރުއަރީ 2018ގެ ނިޔަލަށެވެ. މި ފޯމުގައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ސަބަބު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

> "ސިޓީ ޒޯން ކަރަދުގެ ދިރާސާ ނިންމުމަށް، ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް 01 މަހުގެ މުއްދަތު ދިނުމާ ބެހޭގޮތުން އިތުރަށް ސިޓީ ކަރަދުގެ ކަންކަން ސާފުކުރުމަށްޓަކައި ބައިނަލް ކަރުދާސް، ތަޙުޤީޤު ކުރަމުން ގެންދާ އެންމެ ބޭނުންތެރި ވާހަކަތައް ސިޓީ ޒޯން ކަރަދުގެ ޒޯން ދިރާސާ"

މިފަދައިންނެވެ.[16]

---

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[16] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު (FRM)171-E1/196/2018/20 ފޯމު

19. ދެވަނަ ފަހަރަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދިފައިވަނީ 24 ފެބްރުއަރީ 2018 އިން ފެށިގެން 10 ދުވާލު 2018ގެ ނިޔަލަށެވެ. މިގޮތުގައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"ސީޑީ އޭގެ ކޮޕީއެއް ރިޕޯޓު ނުލިބުނީމަ، ދުވަހުގެ ކޮޕީ ލިބުން ފޮނުވާފައިނުވާތީ ޝަރީޢަތުގެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުން، ސީޑީ އޭގެ ކޮޕީ ހޯދަން ރިޕޯޓު"[17]

މިފަދައިންނެވެ.

20. ހުށަހެޅިފައިވާ ފޯމުތަކުން ފުރުޞަތުގެ ބަޔާނުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރަން ބޭނުންވާ ސަބަބު ސާފުކޮށް އެނގެންނެތެވެ. އަދިނަމަވެސް މި ފޯމުގައި އިސްތިއުނާފު ދަރަޖައިގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ފޯމުގެކަމެވެ. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ހިނގައިދިޔައިރު ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކާއި ނުހުށަހަޅާ[18]. އަދިނަމަވެސް ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ނިޔަލަށް ޤާނޫނުގައި މި ފޯމުގައި ޖާގަދީފައި ވާ ގޮތުން އެއްވެސް ބަދަލެއް ދިވެހި ލިޔުންތަކެއްނުވެއެވެ[19].

21. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ހިނގައިދިޔައިރު ދައުވާކުރުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/171/2018/606 އަދި 196-A1/171/2018/1014 "ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ނިސްބަތު ލިޔުން" މި ލިޔުންތަކާއި އެކަމަށެވެ. މި ލިޔުންތަކުގައި މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ސަބަބު ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ދައުވާގެ ފައިލް ތައްޔާރުކުރުމަށްޖެހޭތީ" މިފަދައިން އެކަމަށެވެ. އިތުރުކުރެވޭ މުއްދަތުގައި ދައުވާގެ ފައިލް ތައްޔާރުކުރުމަށް ކުރެވުނު ކަމެއް

---

[17] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު (FRM)171-E1/196/2018/53 ފޯމު

[18] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 (ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ޖެހި ލިޔުންތަކުގެ މަޢުލޫމާތު)

[19] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 32 ވަނަ މާއްދާ "ހައިކޯޓަށް މައްސަލަތައް އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭނީ ޝަރީޢަތުގައި ހުކުމް ކުރެވުނު ދުވަހުން ފެށިގެން ދިހަދުވަހުގެ އަސްލުކޮށް ތެރޭގައިކަމުގައެވެ."

[illegible] [illegible] [illegible] ލިޔުންތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޕްރޮސިކިއުޝަން [illegible] [illegible] ނަންބަރު 196-A1/171/2018/606 އަދި 196-A1/171/2018/1014 "ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ނިންމި ޙުކުމް" ތަކުން ތަޙްޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރަން ބޭނުންވާ ސަބަބު ސާފުކޮށް އެނގެންނެތް އިރު ތަޙްޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރި އިތުރުކުރުމުގެ [illegible] ސަބަބަކާ [illegible] އިތުރުކުރި އިތުރު [illegible] ދައުލަތުން ދަށުކޯޓުން [illegible] ޕްރޮސިކިއުޝަނުން [illegible] [illegible]. އެކަންކަމުން ހަމައެކަނި "ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި" މިފަދައިން [illegible] ތަޙްޤީޤުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން [illegible] ނަމަ އެއީ ގާނޫނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުރެވޭނެއެވެ.

22. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން ދައުލަތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކުން މުއްދަތު އިތުރު ކުރި ސަބަބު އެނގެން [illegible]، ޕްރޮސިކިއުޝަން [illegible] [illegible] ނަންބަރު 196-A1/171/2018/606 އަދި 196-A1/171/2018/1014 [illegible] މުއްދަތު އިތުރުކުރިކަން އެނގެއެވެ. މި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމާ ސަބަބު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] ކަން [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި ދައުލަތުން މި މަސައްކަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 25 [illegible] 2018 [illegible] [illegible] "މެޑިކަލް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް"[20] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[20] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު F1(a)/MFR/2018/56 (މެޑިކަލް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް)

ތުހުމަތާއި ބެހޭގޮތުގެ ބަޔާނުގައި ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް ކުރިކަން އަނގައިން އެނގެން އޮތްތޯއެވެ. ދެން ޝަރީޢަތަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ސުވާލަކީ މިފަދައިން ކަމެއް ކުރިކަން އެނގޭން ހުރިހާ ހެކި އިން **ބެހޭގޮތުގެ ފުރިހަމަ އިތުބާރުހުރިނަން** **ފުރިހަމަކޮށްދިނުމަށް ބެހޭގޮތް ކަނޑަ ފައިދާން ޝައްކަކާއި ދޭހުވާކަމެއް ހުރިކަމާއި އިތުބާރުކުރާނެ ހެކިތަކުން ދައުވާގެ** **ސާބިތުކަން** ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ނެތްކަމެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ހޯދުމުގައި ބަލާލެވޭ، ޖަވާބު ދެކެނިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު[21]ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ އ. މައްސަލައިގެ ބެހޭގޮތް ފުރިހަމަކޮށްދިނުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން **ފުރިހަމަ އިތުބާރުހުރިނަމަވެސް ޝައްކު ސަބަބު ބައްޔިނާތަކުން** މިފަދައިން ބައްޔިނާތަކުގައި ޝައްކެއް ދެމެހެއްޓި މަސްއަލަ އިތުބާރުކުރާ ފުރިހަމަ ހެކިތައް ސަބަބެއް ބައްޔިނާތަކުގެ އިތުބާރުކުރެވޭ ތުހުމަތުގެ ހެކިތަކަށް ދަލީލު ސާބިތުވާކަން ސާބިތުނުކުރެވޭ ދައުވާކުރާ ސަބަބު ބައްޔިނާތަކުގެ ފުރިހަމަ ބަޔާނާއި ބަލާލުމުން ފުރިހަމަ އިތުބާރު ސަބަބު ކޮންމެ އެއް ފުރިހަމަ ބައްޔިނާތަކުގެ ތުހުމަތު ޝައްކެއް ފިޔަވައި ހުރިހާ ކަމަކުން ދިވެހި ހެކިތަކުގައި ފުރިހަމަ ބައްޔިނާތަކުގެ ސަބަބު ކަމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ތަކުރާރުކުރެވޭ ދެއްތަ ނުކުރެވޭނެއެވެ، މިގޮތުގައިވެސް ކުރިކަން ފިޔަވައި ބައްޔިނާތަކުގެ ފުރިހަމަ ބެހޭގޮތުގެ ފިކުރަށް އެކަން ފިޔަވައި ކަމަށް ބެލޭ ފިސަބަބު ބެލޭގޮތުގެ ބަލާލުމުގެ ބައްޔިނާ ދައުވާ ބާރުލައިދޭ ބަޔަކަށް ސަބަބު ޝައްކު ހިމެނިއްޖެ ނުވަތަ ކުރުމަށް ހިމެނޭ ދައުވާގައި ބަލައިލުމުން ބެލޭ ކަމެއް ބެލޭގޮތުން ހިމެނޭ ބުރަ (Mere Assumption) އަށްވުރެ ބޮޑު ދަލީލެއް ހުށަހެޅިފައިނުވާނެއެވެ. އަދި ހިނގި ހިމެނުމުގެ ދައުވާގައި ބިނާކޮށް ދިރާސާކޮށް ކަމަށް ސަބަބު ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެއް ބަލާލުމުގައި ފާހަގަ އަދި ސަބަބާ ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން ކުރުމުގައިވާ މައްސަލައިގައި "ބައްޔިނާ ފިކުރުގެ ބައްޔިނާތަކުން ބަޔާންކުރާ ސަބަބު ބައްޔިނާތަކުގެ ބެހޭގޮތުގެ ފުރިހަމަ ދެމެހެއްޓުމާއި ފުރިހަމަ އިތުބާރުވާކަން ދައުވާގެ ނެތްކަމާއި، ދެކެވޭ ބެހޭގޮތުގެ ބައްޔިނާ ބައްޔިނާތަކުގެ ފުރިހަމަހުރިވާން މި ބައްޔިނާތަކުގައި ބެހޭގޮތް ކަމާ ފުރިހަމަ ކަށަވަރުވާ އިތުބާރު ކުރިކަމާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުވާ ސާބިތުކަން" ކުރިމަތިވާ ކަމުގެ ދަރަޖަ 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ޙުކުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

---

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

23. ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދެވުނު ކަންތައްތަކަށް އުސޫލުގެ މަތިން ހުކުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަމެވެ.

ފަނޑިޔާރުން އެއްބަސްވެވަޑައިގެން ނިންމެވި ނިންމުން:

24. މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ކަމަށް ބުނެ، މި މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފުބަޔާނުގައި [illegible]، [illegible] މުޙައްމަދު ފިރުޝާންގެ ވަކީލުން މިކޯޓުގެ ސަރަޙައްދުގެ މަޤާމުގައި ނެތި އިޢުލާނު ނުކުތުމާ ގުޅިގެން، މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކަމަށް ދިމާވެފައިވާ ފާހަގަކުރެވޭތީ ކަށަވަރުކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަމެވެ.

25. ޖިނާއީ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލިދާނެ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[22] 94 ވަނަ މާއްދާގައެވެ.

25.1- ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

---

[22] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާކުރެވޭނީ [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ [illegible]، އެއް މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން[23] [illegible] ފުރަތަމަ [illegible] 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] ކަމަށެވެ.[24]

25.2- ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ

ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ [illegible] މިޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible]، އެމާއްދާގެ (ހ)[25] ނުވަތަ (ނ)[26] ގެ ދަށުން [illegible]، އެއް [illegible] 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަމާ ބެހޭ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] ކަމަށެވެ.

26. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ [illegible] ބަންދުކުރެވިފައިވާ [illegible]. އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible]، [illegible] [illegible]. [illegible] އެމާއްދާގެ

---

[23] އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible]، "[illegible] 24 (ސައުވީސް) [illegible] [illegible]." [illegible] (ހ) [illegible] 24 [illegible] (ހ) [illegible].

[24] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 21/2020) އިން 94 ވަނަ މާއްދާ އިސްލާހު ކުރުމުގެ ކުރިން އޮތް މާއްދާގެ (ހ) ގެ ނައްޞެވެ.

[25] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، [illegible].

[26] އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި، [illegible].

(ރ) ގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ މުދަލަށް، ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުން ނުވަތަ ކާރުޚާނާގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ މުދަލަކަށް އެ ޤަޟިއްޔާއަކަށް ބެލުމުން އެނގެއެވެ.

27. އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ދަޢުވާ އުފުލުމަށް މުއްދަތު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، (1) ޝަރީޢަތް ނިމުނުދުވަހުން ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާ މުއްދަތު[27] ފަސްކުރުން (2) ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކަމާއި، އަދި އެކުރުން ޚާއްޞަ މުއްދަތުގައި ދިމާވާ ފެށޭނެ ކަމެއް ބަޔާން ނުވާކަމާއި، ދަޢުވާ އުފުލުމުގެ މުއްދަތު ކަނޑައެޅުމުގައި ތަފާތުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، ޝަރީޢަތް ނިމުނުދުވަހުން ބަންދުކުރެވިފައި ހުރި ދުވަސް ގިނަވާ ދަޢުވާ އުފުލުމަށް މުއްދަތު ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ހުރި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތަކަށް ނުވާތީއެވެ.

28. މިސާލަކަށް ބަންދުކުރިއަސް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، އެކަމަށް އެ ޤާނޫނުގެ ގޮތުން އެކަމަށް ހުރި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ކަނޑައެޅިފައިވަނީ، އެކަމަށް ހުރި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާކުރަން ޖެހޭތީ ކަމެއް ކުރެވިދާނެކަމާއި، އަދި އެހެނީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުދުވަހުން ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ކުރިއަށްދާނަމަ، އަދި އެމައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި[28] ފިޔަވަޅު ކުރިއަށްގެންދާން ކުރިއަށްދާނަމަ، ތަޙުޤީޤު ފިޔަވަޅު އަޅުއްވަން ޖެހިއްޖެނަމަ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ބަންދުކުރުމަށް އަދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ފުލުހުންގެ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން ދުވަހުގެ އިތުރަށް އެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރަން ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ކަމާއި، އެގޮތުން ދުވަސްދުވަން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުން އިތުރު ނުވާނެ ގޮތަށް ތަޙުޤީޤު ފިޔަވަޅު ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގެ އިތުރުކަން

---

[27] އެބަހީ، ސަރުކާރު ކުންފުނިތަކުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ކާރުޚާނާގެ ދަށުން

[28] ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން

ދިނުމުގެ ބާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވާ ކަމާއި، އެގޮތުން އިތުރުކޮށްދެވޭނީ 30 (ތިރީސް) ދުވަސްކަމާއި އަދި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެކަން އެނގެއެވެ.[29]

29. މިރިޕޯޓުގެ 25.2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޗާޓުގައިވާ ޖިނާއީގެ މައްސަލަ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުރަކީ ޖިނާއީ ޗާޖު ކުރެއްވުމުގައިވެސް، އެމައްސަލައިގެ ތާރީޚުން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުނިމިފައިވާ ނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ތަޙްޤީޤުން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮފީސަށް ތަޙްޤީޤާތު ފޮނުވާ ލިބިގެންވާ ކަމާއި އަދި އެގޮތުން ހުށަހަޅުއްވަން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެތެރޭގައި އިތުރުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ބަޔާން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުގެ ބާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވާކަމާއި އަދި އެގޮތުން އިތުރުކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެމައްސަލައިގެ ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެކަން އެނގެއެވެ.[30]

30. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، އެމާއްދާގެ (ނ) އާއި (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދިނުމަކީ، އެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމަށްއެދޭ ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެއް އެ މަޙްކަމައިގެ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ލިޔުމެއް ކަމަށް ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާ ކަމުގައި ވެއެވެ. މި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާކުރުމަށް، ބޭނުންވާ ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުން ކަމުގެ ލިޔުމެއް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހެޅިގެން ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

---

[29] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[30] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަމާއްދާގެ (ހ)

31. މި މައްސަލައިގައި ސަބްރީނާ ސަލީމާއި[31] މުޙައްމަދު ރިޟުވާންގެ[32] މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ އިތުރު ބަޔަކާ ބައިވެރިވެގެން މަސްތުވާތަކެތި [illegible] [illegible] ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ކުށުގައެވެ. މަސްތުވާތަކެތި [illegible] ކުރުމުގެ ކުށަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށެކެވެ.[33] މި މައްސަލައިގައި ސަބްރީނާ ސަލީމާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއެވެ. މިއީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ހިމެނޭ ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށެއްކަމުގައި ނުވި ނަމަވެސް، އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިގެން ބަންދު ކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށުގެ މައްސަލައެއްގައިކަން އެނގެއެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] މުއްދަތު އިތުރުކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި ސަބްރީނާ ސަލީމާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ބޮޑު ކުށް ކަމުގައިވާތީ" މި [illegible] [illegible] [illegible]

32. މި މައްސަލައިގެ [illegible] ސަބްރީނާ ސަލީމާ މުޙައްމަދު ރިޟުވާން ހައްޔަރުކޮށްފައިވަނީ 11 ޖަނަވަރީ 2018 ގައެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 11 ޖަނަވަރީ 2018 ދުވަހުގެ 17:45 އިން ފެށިގެން 26 ޖަނަވަރީ 2018 ދުވަހުގެ

---

[31] [illegible] TD105948

[32] [illegible] TD105949

[33] [illegible] (ހ) [illegible] "މަސްތުވާތަކެތީގެ [illegible]" ([illegible]) 3 [illegible] (ހ) [illegible]

17:44 އަށް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެކްޓް ސަޢީދު އާއި މުޙައްމަދު ފިރުޝާން ކަސްޓަޑީއަށް ތަނެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައި ވެއެވެ.[34] މިގޮތުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެމާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި" މިފަދައިންނެވެ. އެހެންކަމުން، ސަސްޕެކްޓް ސަޢީދާއި މުޙައްމަދު ފިރުޝާނާގެ ހައްޤުގައި ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ފަނޑިޔާރުންގެ ކުރި މަޖިލީހަށް ހާޒިރުކުރުމުން ބަންދުކުރުމުން އަމުރުކުރުމާއިވެސް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް އެނގެއެވެ.

33. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމާއި، އެމާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) އަދި (ރ) ގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްދީ ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ކަނޑައަޅާ ކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން،

33.1- ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުމަށްޓަކައި، ރައްކާތެރިކަމުގެ ގޮތުގެ ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރު ކުރިމަތިލާ ހާލަތުކުރުމުގައި މިޢިޔާރުތައް ހުރިކަމާއި ކުރިމަތިވެއްޖެ ކަމަށް ދެކޭ ހާލަތުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދެން ކަމާބެހޭ، އަދި އެހެން ބަންދުން

---

[34] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD /2018/105 ކޯޓު އަމުރު އާއި ނަންބަރު 145-J/MD /2018/104 ކޯޓު އަމުރު

ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެ އަކުރުގެ 1 އިން 4 ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް މެދުވެރިވެދާނެކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ އެވެ.

-33.2 އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އެއްވެސް ޝަރުޠަކާ ނުލައި ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރެވޭނީ، އޭނާ ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ލިބިފައި ނެތްނަމަ، އަދި އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 އިން 4 ވަނަ ނަންބަރަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ނެތްނަމަ އެވެ.

-33.3 އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ޝަރުޠުތަކަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރެވޭނީ، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 އިން 4 ވަނަ ނަންބަރަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ނެތްނަމަވެސް، [illegible] [illegible] ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި [illegible] ނެތްނަމަ އެވެ.

-33.4 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެވޭނީ، އޭނާ އެކަން ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި [illegible] ނެތްނަމަވެސް، [illegible] ތުހުމަތު ކުރެވޭ [illegible] [illegible] ހެކި [illegible]، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 އިން 4 ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް މެދުވެރިވެދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ އެވެ. އަދި އެމާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އަމުރެއް ކުރުމުގައި އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް [illegible] ރިޢާޔަތްކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.

34. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible]، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ [illegible]، އެމާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުމުގެ [illegible] [illegible]. މި

މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުމަށް ވަކި މުއްދަތެއް 94 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން ފެނެއެވެ.

35. [illegible] ވީއެންމެ އަވަހަކަށް [illegible] ކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 50 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.

36. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ ބަންދުކުރުމަށްފަހު ދޫކޮށްލެވިފައިވާ މީހުންގެ ދަޢުވާކުރަންޖެހޭ ވަކި މުއްދަތެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވިނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގެ [illegible] [illegible] އަދި އެމައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރަންޖެހޭނަމަ ވީއެންމެ އަވަހަކަށް ދަޢުވާ ކުރަންޖެހޭކަން އެނގެން އޮތުމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަށުން [illegible] ޖިނާއީ [illegible]

ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި އެކަށައަޅާފައިވާ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތައް ބެލެހެއްޓޭނެ ގޮތުގެމަތިން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ބަންދުކުރުމަށްފަހު ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހުންގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރުމަށް މުއްދަތު ގުނުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް ދެކެމެވެ. އެގޮތުން:-

-36.1 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ޢާއްމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާ ނުކުރައި ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެ ކަމާއި އަދި [illegible] އިތުރު މުއްދަތަކަށް [illegible] އެޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭނެ ކަމާއި އަދި އެގޮތުން އިތުރުކުރެވޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރަންޖެހޭނެކަމެވެ.

-36.2 ހަމައެހެންމެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު، 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދައުވާކޮށްފައިވާ ނަމަ، އަދި އޭނާގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިޔަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރާނަމަ، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް އެޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] މުއްދަތު [illegible]، އިތުރުކުރާ ދުވަސް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

37. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] ހައްޔަރުކުރެވުނުފަހުން [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައި ވެއެވެ. އަދި އޭގެ ފަހުން [illegible] [illegible] އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ގޮސް

22 ފެބްރުއަރީ 2018 ގެ ހަމައަށް ބަންދުކޮށްފައިހުރިކަން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން މި މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤުގައި އެކުޖުމްލަ 42 (ސާޅީސްދޭއް) ދުވަހު [illegible] ސަޢީދު ބަންދުކޮށްފައި ހުރިކަން އެނގެއެވެ. މި ޙާލަތުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މި ރިޕޯޓުގެ 36.1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަމަށް ދެކެމެވެ.

38. މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް [illegible] [illegible]. އަދި އޭގެ ފަހުން އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރަމުން 05 ފެބްރުއަރީ 2018 ގެ ހަމައަށް ބަންދުކޮށްފައިހުރިކަން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން މި މައްސަލައިގައި ތަޙްޤީޤުގައި އެކުޖުމްލަ 25 (ފަންސަވީސް) ދުވަހު މުޙައްމަދު [illegible] ބަންދުކޮށްފައި ހުރިކަން އެނގެއެވެ. މި ޙާލަތުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މި ރިޕޯޓުގެ 36.2 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަމަށް ދެކެމެވެ.

39. މި މައްސަލައިގައި ތަޙްޤީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ ތަޙްޤީޤު[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތު [illegible] [illegible]. އެގޮތުން،

39.1- ތަޙްޤީޤު މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 28 ޖަނަވަރީ 2018 ގައި ހުށަހެޅި "ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު"[35] [illegible] [illegible]، ތަޙްޤީޤު މުއްދަތު އިތުރުކުރަން [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[35] [illegible] (FRM)171-E1/196/2018/20 ފޯމު

ކަންކަން ސާފުކުރުމަށް ފަހު ބަޔާން ފައިނަލް ކުރުމަށާއި ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހުންގެ ފޯނުތައް އެނަލައިޒް ކުރުމަށް"ކަން އެނގޭއިރު، އުނދަގޫކުރުމުގެ މަސައްކަތް ބަލައި، ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް އިތުރުކޮށްދީފައިވާކަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/171/2018/606 "ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅި ފޯމު" އިން އެނގެއެވެ.

-39.2 އަދި އެހެންކަމުން، ތަޙްޤީޤު މުއްދަތު އިތުރުކުރުން ހުށަހަޅައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން 18 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ހުށަހެޅި "ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ފޯމު"[36] އަށް ބަލާއިރު، ތަޙްޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާ ސަބަބަކީ، ސީން އޮފް ކްރައިމް ރިޕޯޓް ނިންމުމަށާއި، ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހުންގެ ފޯނުތައް ފޮރެންސިކް ހެދުމަށް އެނަލައިޒް ރިޕޯޓް ތައްޔާރު ކުރުމަށް" ކަން އެނގޭއިރު، އުނދަގޫކުރުމުގެ މަސައްކަތް ބަލައި، ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް އިތުރުކޮށްދިނުމަށްވާކަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/171/2018/1014 "ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅި ފޯމު" އިން އެނގެއެވެ.

-39.3 އިސްވެ ބަޔާން ކުރެވުނު ދެފަހަރުވެސް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުން ސަބަބަކީ "ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި"ކަމަށް ތަޙްޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުން ދިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/171/2018/606 އާއި ނަންބަރު 196-A1/171/2018/1014 "ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން ހުށަހެޅި ފޯމު" ގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.

---

[36] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު (FRM)171-E1/196/2018/53 ފޯމު

40. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ބ) ގެ ދަށުން ތަޙުޤީޤު ފުލުހަށް ކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކުރުން ދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅާއިރު، ސަބަބު ބަޔާން ކުރަންޖެހެނީ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ކަމުގައި، އެގޮތުން މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރި ފަރާތުންކަމުގައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ތަޙުޤީޤު ފުލުހަށް ކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅިއިރު، ތަޙުޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސަބަބު ބަޔާންކުރުން ލާޒިމުވާކަން އެނގެން އޮތެއެވެ. އެއަކުރުގެ ދަށުން ތަޙުޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށްޓަކައިވާނަމަ، ދައުލަތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުމުގައި، ތަޙުޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރެވުން ސަބަބު އެނގޭނެ ލިޔުމެކެވެ. އެލިސްނުވަތު {ޖިނާއީގެ 39 ވަނަ ނަންބަރު} ދައުލަތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

41. މި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުލުހަށް ކުރުމަށްޓަކައި ދެ ފަހަރުގެ މަތިން އިތުރުކޮށްދެވުނު 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިތުރު ކުރުމަށްފަހުވެސް މި މައްސަލައިގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ އުފުލަންޖެހޭ އެންމެ ފަހުގެ ތާރީޚަކީ 11 ޖުލައި 2018 ކަމަށްވާއިރު، އޭގެ ކުރިން، 08 ޖުލައި 2018 ގައި ސަބްރީނާ ސައީދާއި މުޙައްމަދު ފިރުޝާނުގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

42. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ސަބްރީނާ ސައީދުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ކުރުގެ ދައުލަތާއި، މުޙައްމަދު ފިރުޝާނުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި ކުށެއްގެ ޖިނާއީ ކުރުމުގެ ކުރުގެ ދަޢުވާ ޤަބޫލުކުރަން ކުރިމަތިލާ ކޯޓުން ކަނޑައެޅިފައި ވެއެވެ. އެގޮތުން އެކޯޓުން ކަނޑައެޅި ސަބަބުތަކަކީ، އެ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތު [illegible] [illegible] [illegible] ސަރީޙަކަށް ސާބިތުވާތީ އެވެ. އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible] ތަޙްޤީޤަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މުއްދަތު އިތުރުކުރިކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެގޮތަށް އެދި ތަޙްޤީޤު ކުރާފަރާތުން ސަބަބު ބަޔާންކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] ނެތުމާއި ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށް [illegible] މުއްދަތުގައި ތަޙްޤީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނެތި، [illegible]

43. މި މައްސަލައިގައި [illegible] ޖިނާއީ [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] ގޮތުގެމަތިން [illegible] ސަބަބު [illegible] މި މައްސަލައިގެ [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ [illegible] ތަޙްޤީޤު [illegible] "ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި" [illegible]

މި މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތުމެވެ.[37] އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނިންމުމުގައި ތަޙްޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާކަމާއި އަދި އިތުރުކޮށްދިން މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible] ކަމެއް އެނގެން ނެތްކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ތަޙްޤީޤަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް [illegible] އެމައްސަލައިގައި [illegible] ތަޙްޤީޤަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި މައްސަލައިގައި ތަޙްޤީޤަށް މުއްދަތު [illegible] [illegible] [illegible] ތަޙްޤީޤަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، މި މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤަށް މުއްދަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މި މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤަށް [illegible] މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 94 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

44. އެހެންކަމުން، [illegible] ދެކޭނީ މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 94 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 215/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާއާއި 216/Cr-C/2018 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ [illegible]

---

[37] [illegible] (މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު F1(a)MFR/2018/56) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 [illegible] [illegible] [illegible] (މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު F1(g)SCOR/2018/83) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] [illegible].

ބާތިލު ކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ. އަދި މި ދެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތުން އަލުން ބަލައިނިމުމަށްޓަކައި ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ފޮނުވަން ކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންނަމަ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށް އެގޮތުގެ ވަކިން ހުކުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 216/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބާތިލު ކުރަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި ކޯޓަށް ފެނި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އެއްބަސްވުމުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްރަޙްމާން އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
